

Program Stop násilí

SOS centrum Diakonie ČCE

Mgr. Věra Víchová

2021

Kdo vstupuje do terapie?

"normální lidé“, kteří se nenaučili lépe zvládat náročné životní situace a svou roli

lidé s určitými osobnostní rysy, které ovlivňují jejich partnerské soužití

nebo

lidé s poruchami osobnosti

Cílem diagnostiky bylo zmapovat vybrané osobnostní charakteristiky skupiny klientů a jejich porovnání s normativním souborem.

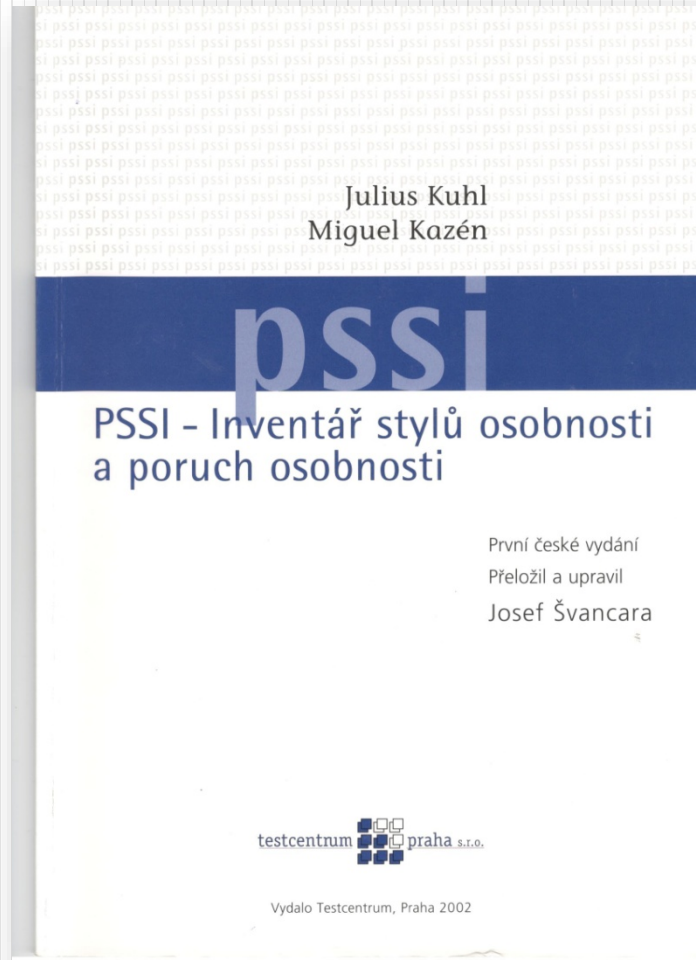
Klienti programu Stop násilí

- využívali služeb psychoterapie individuální, párové, či skupinové, případně kombinace více forem terapie
- počet: 68 osob (36 mužů a 32 žen)
- věkové rozpětí od 19 do 55 let (průměr 36,4 let)

Diagnostické sezení s klientem

- Prováděla klinická psycholožka Mgr. Alice Derflová
- celkový čas 60 minut
- 30 minut rozhovor a klinické pozorování
- 30 minut administrace a vyplňování dotazníku

Použitý testovací nástroj

PSSI – Inventář stylů osobnosti a poruch osobnosti

Tuto metodu vydalo Testcentrum Praha (2002). Sebeuposuzovací inventář slouží k postižení stylů osobnosti. Tyto osobnostní styly vycházejí z poruch osobnosti popsaných v klasifikaci DSM-IV (resp. ICD-10), ale jsou chápány jako jejich nepatologické formy.

- obsahuje 140 položek, uspořádaných do 14ti škál
- Na každou položku (tvrzení) odpovídala vyšetřovaná osoba pomocí čtyřstupňové škály (určitě ne - spíše ne - spíše ano - určitě ano)

PSSI: styl – porucha

---

sebejistý – disociální

nedůvěřivý – paranoidní

rezervovaný – schizoidní

sebekritický – sebenejistý

pečlivý – nutkavý

intuitivní – schizotypní

optimistický – rapsodický

ctižádnostivý – narcistický

kritický – negativistický

loajální – závislý

impulzivní – borderline

příjemný – histriónský

klidný – depresivní

ochotný – obětující se

Celkové vyšší skóre testu než je norma

- v mnoha protokolech bylo zvýšených více škál, nikoliv jedna extrémní – akcentované osobnostní rysy
- zejména kombinace závislých osobnostních rysů, popř. škála „obětování se“ s některou jinou výraznější škálou – často se škálou nutkavosti či potřebou sebeprosazení, nebo neochoty či neschopnosti respektovat pravidla soužití

Výsledky PSSI – popis celého souboru a určení rozdílů (řazeno vzestupně od nejnižších hodnot v jednotlivých škálách)

T-Test vers. populační průměr

SZ	rezervovaný (schizoidní)
DP	klidný (depresivní)
NG	kritický (negativistický)
DS	sebejistý (disociální)
BL	impulzivní (borderline)
SN	sebekritický (sebenejistý)
PN	nedůvěřivý (paranoidní)
NR	ctížádostivý (narcistický)
ST	intuitivní (schizotypní)
HI	příjemný (histriónský)
ZS	loajální (závislý)
OB	ochotný (obětující se)
RP	optimistický (rapsodický)
NT	pečlivý (nutkavý)

Celkem

N	průměr	norma	p =
68	10,85	10,15	,207
68	12,24	11,85	,530
68	12,38	9,31	,000
68	12,43	9,41	,000
68	12,44	10,07	,000
68	13,97	12,76	,058
68	14,91	14,37	,397
68	15,71	13,74	,001
68	16,72	11,28	,000
68	17,82	14,30	,000
68	18,07	14,26	,000
68	18,26	13,46	,000
68	18,72	13,11	,000
68	19,26	13,99	,000

Výsledky PSSI – ženy (řazeno vzestupně od nejnižších hodnot v jednotlivých škálách)

T-Test vers. populační průměr

Ženy

SZ	rezervovaný (schizoidní)
NG	kritický (negativistický)
DS	sebejistý (disociální)
DP	klidný (depresivní)
BL	impulzivní (borderline)
PN	nedůvěřivý (paranoidní)
NR	ctížádostivý (narcistický)
SN	sebekritický (sebenejistý)
ST	intuitivní (schizotypní)
OB	ochotný (obětující se)
ZS	loajální (závislý)
RP	optimistický (rapsodický)
HI	příjemný (histrionický)
NT	pečlivý (nutkavý)

N	prům	norma	p =
32	9,84	9,30	,495
32	12,09	8,65	,000
32	12,53	8,40	,000
32	13,22	11,90	,169
32	13,28	10,60	,014
32	14,66	14,00	,490
32	14,97	13,00	,029
32	15,06	13,50	,082
32	17,72	12,50	,000
32	17,75	13,70	,000
32	18,38	14,90	,000
32	18,78	13,30	,000
32	18,88	15,20	,000
32	20,22	14,10	,000

Výsledky PSSI – muži (řazeno vzestupně od nejnižších hodnot v jednotlivých škálách)

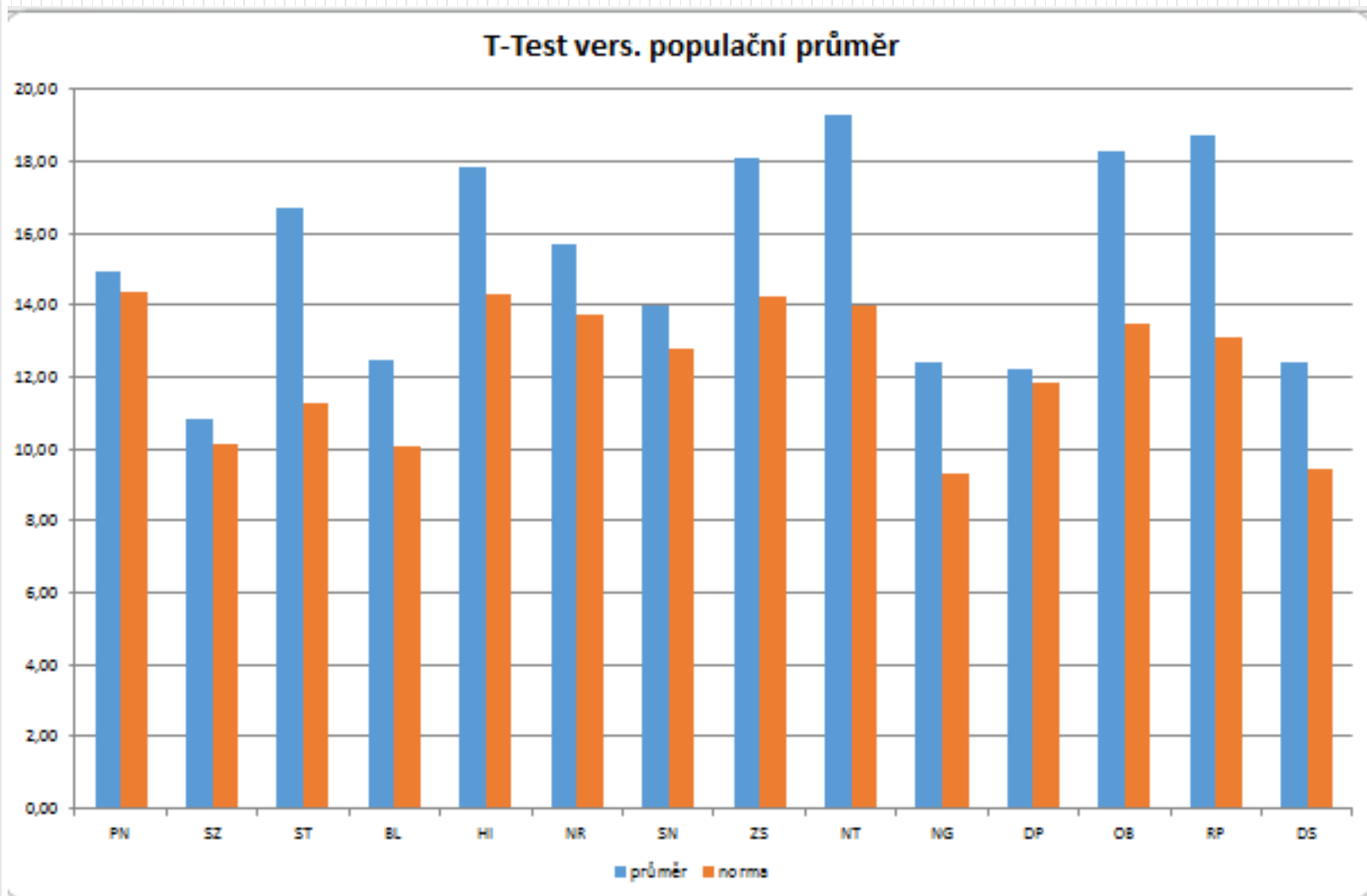
T-Test vers. populační průměr

DP	klidný (depresivní)
BL	impulzivní (borderline)
SZ	rezervovaný (schizoidní)
DS	sebejistý (disociální)
NG	kritický (negativistický)
SN	sebekritický (sebenejistý)
PN	nedůvěřivý (paranoidní)
ST	intuitivní (schizotypní)
NR	ctížádostivý (narcistický)
HI	příjemný (histrionický)
ZS	loajální (závislý)
NT	pečlivý (nutkavý)
RP	optimistický (rapsodický)
OB	ochotný (obětující se)

Muži

N	průměr	norma	p =
36	11,36	11,80	,585
36	11,69	9,60	,012
36	11,75	10,90	,288
36	12,33	10,30	,015
36	12,64	9,90	,003
36	13,00	12,10	,329
36	15,14	14,70	,618
36	15,83	10,20	,000
36	16,36	14,40	,010
36	16,89	13,50	,001
36	17,81	13,70	,000
36	18,42	13,90	,000
36	18,67	12,95	,000
36	18,72	13,25	,000

Grafické vyjádření rozdílů v jednotlivých škálách pro celý soubor dohromady

Nejčastější nápadnosti v protokolech vyšetřovaných osob

- NT – pečlivý/nutkavý

jistá rigidita, lpění na pravidlech, které představovaly alespoň nějakou jistotu v jinak nejistém osobnostním „terénu“

- RP – optimistický/rapsodický

slabé detekování negativních signálů u sebe i okolí, horší srozumitelnost sociálních situací

- OB - ochotný/obětující se

nadměrné obětování se, splývání hranice Já-Ty (zaměňování cizích pocitů a přání za vlastní)

- ZS – loajální/závislý

nízká prožívaná sebehodnota, závislost na partnerovi, malá schopnost identifikovat vlastní potřeby a přání, strach z nepřijetí, kdy potřebě být pozitivně přijímán byly podřízeny ostatní potřeby (ty pak zůstávaly frustrované a byly zdrojem napětí)

- HI - příjemný/histrionský

omezená schopnost orientovat se ve vlastních emocích a srozumitelně je komunikovat

Omezení diagnostiky PSSI

Omezení mohou pramenit částečně z její povahy ve smyslu „sebeuposouzení“, nicméně její užití v terapii může být užitečné ve smyslu určení konkrétního druhu a podoby terapie, včetně jejího časového rozvržení.

Zjištěné odlišnosti našeho souboru od normativního souboru mohou vyplývat z hodnocení, které klienti získávají od okolí (to je také zdrojem sebeuposouzení). Pokud jsou vnímány okolím jako „odlišní“ (agresivní, problematictí, osobnostně „narušení“), pak mohou tyto informace v dotazníku reflektovat ve vlastních výpovědích.

Závěrem

Násilí ve vztahu u našich klientů bylo často jakousi funkcí osobností s akcentovanými rysy, jejich vztahové zralosti respektive nezralosti a životních událostí (zátěže a míry adaptability).

Dotazník PSSI byl zde použit pouze ke sběru dat námi zkoumaného souboru. V praxi se pracuje především s jednotlivými profily klientů, které terapeutům pomáhají v kontextu ostatních informací zacílit individuální přístup v rámci psychoterapie.

Děkuji za pozornost

Výzkumnou zprávu naleznete:

<https://www.nasilivevtazich.cz/res/archive/001/000166.pdf?seek=1507200470>

Program Stop násilí finančně podporují:

